

Fundació Jordi
Comas
Matamala

Memòria 2025

ÍNDEX

Presentació	4
Objectius de la Fundació	6
La figura de Jordi Comas Matamala	8
El patronat de la Fundació	10
Activitats 2025	11
Activitats amb altres entitats	29
Les tribunes digitals	39
Recull informatiu	62
Els nostres esponsors i col·laboradors	68

PRESENTACIÓ

PRESENTACIÓ

Aquesta memòria conté informació sobre la **Fundació Jordi Comas Matamala**, els seus objectius, el seu Patronat i principalment per explicar les activitats desenvolupades durant l'any 2025.

La Fundació fou creada el maig del 2015 i des de l'inici treballa amb l'objectiu de generar pensament i consciència, i contribuir a generar complicitats entre els agents socials i econòmics, de manera transversal, amb la voluntat d'aconseguir la millora constant del turisme a l'Empordà, a la Costa Brava i fins i tot a Catalunya.

Aquest any 2025 hem fet més activitats presencials que en cap dels anys anteriors i hem seguit reforçant la presència digital, com una via d'arribar a més gent en la nostra voluntat de generar pensament turístic responsable i compromès.

Hem signat nous convenis de col·laboració amb altres entitats, centrats especialment en la difusió dels actes, publicacions i programes de la Fundació, que han ajudat a ampliar de manera considerable el nombre de persones que segueixen la Fundació.

Com cada any, el mes d'abril vam celebrar a l'hotel Costa Brava, el **Memorial Jordi Comas Matamala**, amb el lliurament dels *Premis T* en la setena edició i el premi Tres Pioners en la quarta.

El maig va tenir lloc la Jornada **Turisme, territori i societat**, al ja tradicional emplaçament, de l'Auditori dels Jardins de Cap Roig a Calella de Palafrugell. Van participar-hi una desena de ponents de gran nivell, moderats per reconeguts i afamats periodistes catalans, que van fer una anàlisi transversal del turisme en relació als recursos naturals, a les noves tecnologies, a la gastronomia i a la cultura.

En l'àmbit del **Nou Congrés de Cultura Catalana**, vàrem organitzar, a Palamós, un intens debat sobre **"El Turisme com a font de creixement cultural, social i econòmic"**, amb magnífics ponents i presentadors.

Hem acabat l'any amb una nova **Tribuna presencial**, a l'hotel Costa Brava, seu de la Fundació amb la presència de l'honorable **Alícia Romero, consellera d'Economia**, per parlar de la taxa i del finançament dels municipis turístics.

Hem enviat mensualment la **Tribuna digital**, escrites per persones rellevants del món del turisme, la cultura, l'arquitectura i l'urbanisme, l'economia i l'empresa, que han aportat visions diverses del present i del futur del país i del turisme.

I també amb altres entitats hem coorganitzat actes rellevant com la **4a. Edició del TTM "Tourism Talent Management"**, celebrat a Barcelona el mes d'abril, amb col·laboració amb les Fundacions Climent Guitart i CETT Fundació, la Jornada celebrada al Monestir de Sant Feliu, el mes de novembre, amb col·laboració amb la Fundació Centre d'Art Guíxols i el Museu d'Història de Sant Feliu, sota el títol **"Museus i Territori: Educació, Cultura i Turisme"** i el debat sobre **"El futur de les ciutats"**, celebrat a Girona amb el COAC també el mes de novembre.

OBJECTIUS DE LA FUNDACIÓ

Fundació Jordi Comas Matamala

LA NOSTRA RAÓ DE SER

La Fundació es constitueix l'abril de 2015 per iniciativa d'un col·lectiu de persones ampli i heterogeni que va tenir el privilegi de compartir amb Jordi Comas Matamala la seva permanent dedicació al sector turístic i a la Costa Brava en particular. El nostre propòsit és honorar aquest llegat, subratllar-ne el caràcter transversal i continuar-lo per contribuir al desenvolupament econòmic i social del Turisme.

CREAR PENSAMENT

La Fundació vol ser una eina socialment valuosa per crear un patrimoni de pensament que aportï al món del turisme els criteris d'eficiència necessaris per progressar. Amb aquesta finalitat, convocarà regularment els agents més autoritzats sobre Turisme per recollir la seva diagnosi de present i de futur i transmetre-la fent-ne pedagogia.

ACOMPANYAR LA TRANSFORMACIÓ PERMANENT

La globalització i l'evolució tecnològica provoquen transformacions profundes i ràpides en l'economia i en les societats, i el Turisme n'és un dels escenaris més actius. L'evolució és constant en les formes de viatjar, en les preferències, en la manera d'escollir les destinacions, en la gestió de les empreses, en les polítiques institucionals, en la tecnologia... La Fundació vol esdevenir un marc d'interpretació i orientació d'aquesta transformació permanent i acompanyar les institucions i les empreses en l'esforç constant d'adaptació que han de dur a terme.

PROMOURE EL CAPITAL HUMÀ

El Turisme és una activitat que no es pot dissociar de les persones ni dels valors que aquestes hi aporten, tant si ho fan professionalment com si hi intervenen com a usuaris. Entre els seus objectius, la Fundació es proposa impulsar iniciatives que potenciïn aquesta visió des de les empreses i des dels centres de formació i també donar relleu i fer difusió d'aquelles persones i establiments que excel·leixin en l'aportació al sector.

Fundació Jordi Comas Matamala

IMPLICAR TOTS ELS SECTORS SOCIALS

El Turisme implica tots els sectors econòmics i socials, perquè qualsevol oferta porta implícits aspectes del nostre país tan diversos com l'urbanisme, el transport, les infraestructures, el medi ambient, la cultura, l'educació, la seguretat, el patrimoni històric, la política econòmica i empresarial... La Fundació adquireix el compromís de promoure la implicació de tots els àmbits i sectors en aquesta visió global i de fomentar el diàleg entre les empreses turístiques i els sectors socials més compromesos amb la cultura, el patrimoni i la sostenibilitat.

SERVIR LA COSTA BRAVA

En el marc d'una activitat que vol contribuir a potenciar el sector turístic del país d'una manera integral, la Fundació recull el llegat de devoció de Jordi Comas Matamala per la Costa Brava. A més de situar en aquest espai geoeconòmic la centralitat de la seva activitat, la Fundació guiarà la seva actuació de manera que contribueixi a potenciar el Turisme d'una manera integral i socialment responsable, a incrementar el ressò i el prestigi de la Costa Brava com a marca i com a destinació acollidora en un país de qualitat.

IMPULSAR LA FORMACIÓ

El Turisme és una activitat dinàmica en constant evolució. Per contribuir a dotar-lo dels recursos de continuïtat i de qualitat necessaris, la Fundació promourà iniciatives que reforcin la formació dels futurs professionals i la dels que ja estan incorporats a aquest sector, mitjançant la concertació de beques d'estudi en centres especialitzats i l'organització de formació continuada específica.

EXPLICAR LES ARRELS

La Fundació col·laborarà amb les institucions i els centres d'estudi especialitzats per promoure l'estudi del Turisme des d'una perspectiva històrica i per a recuperar documentació i memòria col·lectiva, perquè el bagatge acumulat fins a l'actualitat no es perdi i serveixi per a explicar les arrels del que anem construint.

LA FIGURA DE JORDI COMAS MATAMALA

Jordi Comas Matamala (Julià 1945 - Platja d'Aro 2012) va continuar l'activitat hostalera iniciada pels seus pares, amb els restaurants Aradi (1963) i la Riera (1965) i els hotels Aromar (1979), Costa Brava (1983) i S'Agaró Hotel (en copropietat amb la família Sibils-Ensesa). En paral·lel a aquesta activitat, va ser també regidor de Turisme de Castell-Platja d'Aro entre els anys 1970 i 1979, militant de Centristes de Catalunya- UCD i de Convergència Democràtica de Catalunya, membre de la comissió de Pastoral del Turisme del Bisbat de Girona i impulsor de les jornades Solarium de política i economia que se celebraven a l'Hotel Aromar de Platja d'Aro durant els anys de la Transició.

Va ser cofundador del Centre d'Estudis Tècnics i Turístics (CETT) i de l'Hotel Alimara de Barcelona on va ocupar diversos càrrecs en les juntes directives del Patronat de Turisme Costa Brava Girona, de la Unió d'Associacions d'Hostaleria Costa Brava Centre, de la Federació d'Hostaleria de les comarques gironines, de la Cambra de Comerç de Sant Feliu de Guíxols i del Consell Superior de Cambres de Catalunya. Va presidir la Federació d'Organitzacions Empresarials de Girona (FOEG), va ser vicepresident de Foment del Treball i membre de la junta directiva de la CEOE. Va ser president del Rotary Club Costa Brava i vicepresident mundial de l'SKAL Club Internacional, després de ser-ne de Girona i de l'Estat espanyol. En un àmbit ben diferent, va formar part dels grups fundadors del diari El Punt, de Ràdio Costa Brava i de la cadena radiofònica Ona Catalana.

A totes les entitats i corporacions de les quals va formar part, hi va deixar testimoni del seu caràcter entusiasta, obert i incansable per millorar el sector turístic i aconseguir que tothom en fos partícip. Avui, la fundació que porta el seu nom recull aquests valors i s'imposa la missió de donar-los-hi continuïtat.

PATRONAT DE LA FUNDACIÓ

PATRONS

Sra. Maria Abellanet Meya

Sr. Miquel Alsius Juriol

*En representació d'Estudis d'Hostaleria
i Turisme - CETT*

Sr. Jordi Amer Fernández

Sra. Rocío Aranda Reyes

En representació del Golf d'Aro

Sr. Jordi Bosch Molinet

Sra. Cristina Cabañas Rodríguez

Sra. Sol Calderón Cando

Sr. Jordi Charles Vilaró

Sra. Montserrat Closas Dalmau

*En representació de la Unió d'Empresaris
d'Hostaleria i Turisme Costa Brava Centre*

Sr. Carles Coll Costa

Sr. Pere Cornellà Valls

Sra. Maria Teresa Díaz Comas

Sr. Pol Fages Ramió

Sr. Lluís Falgàs Ventura

Sra. Anna Garriga Ripoll

Sra. Carme Hospital Poch

Sr. Narcís Hospital Poch

Sr. Joaquim Majó Fernández

Sr. Ferran Mascarell Canalda

Sr. Joan Mestres Coll

Sr. Joaquim Nadal Farreras

Sr. Lluís Pau Gratacós

Sra. Anna Payet

*En representació de Jorofon
- Celler Can Roca*

Sr. Josep Puigbó Valeri

Sr. Martí Sabrià Deulofeu

Sr. Enric Serra Amat

Sr. Albert Sibils Ensesa

Sr. Josep-Francesc Valls Giménez

Sra. Sandra Vergeli Hospital

Sr. Jordi Xuclà Costa

CONSELL EXECUTIU

PRESIDENTA

Sra. Carme Hospital Poch

VICEPRESIDENT

Sr. Josep Puigbó Valeri

SECRETARI

Sr. Lluís Pau Gratacós

TRESORER

Sr. Joan Mestres Coll

VOCALS

Sr. Miquel Alsius Juriol

Sr. Jordi Charles Vilaró

Sr. Martí Sabrià Deulofeu

Sr. Enric Serra Amat

Sra. Sandra Vergeli Hospital

DIRECTOR

Sr. Martí Sabrià Deulofeu

ACTIVITATS 2025

XII Memorial Jordi Comas i Lliurament dels Premis T

Dijous 24 d'abril a l'Hotel Costa Brava de Platja d'Aro

Retransmès en directe per TV Costa Brava

Retransmès en *streaming* al canal de Youtube de la Fundació

El memorial és l'acte anual de record de la figura de Jordi Comas, que se celebra cada any a l'entorn de la Diada de Sant Jordi.

Durant l'acte es lliuren els premis "T" de turisme, que la Fundació Jordi Comas Matamala va instaurar l'any 2017, amb el propòsit de donar relleu a les persones o a les iniciatives que excel·leixin en el sector turístic, amb una visió transversal del turisme des de diferents àmbits socials.

El premi, simbolitzat per la lletra "T", s'inspira en els conceptes que defineixen els eixos de la Fundació Jordi Comas Matamala: Territori, Turisme i Transversalitat.

El guardó, creat per l'artista **Joan Mateu**, representa l'entorn mediterrani que li és propi: una lletra "T" de ceràmica i ferro, amb una aresta ondulada que simula la mar.

Els guardonats:

Joan Santolària

a títol pòstum, per la seva dedicació al món del xàrter nàutic.

Josep Francesc Valls

per la seva contribució acadèmica a l'escola de negocis ESADE i a la Universitat Pompeu Fabra.

Televisió Costa Brava
Per la seva tasca de divulgació turística

Josep Maria Cama
Premi Tres Pioners

La Fundació Jordi Comas Matamala ha commemorat el seu desè aniversari amb el lliurament dels VIII Premis T de Turisme. L'acte es va celebrar dijous 24 d'abril a l'Hotel Costa Brava de Platja d'Aro, amb l'assistència de més de 100 persones.

Els anteriors directors, Enric Serra i Lluís Poch, juntament amb l'actual director, Martí Sabrià, van aprofitar l'ocasió per fer un balanç de la primera dècada de la Fundació. A més, van presentar el nou programa d'activitats que s'impulsarà enguany per reforçar el seu compromís amb el sector turístic.

Durant la vetllada, es va reconèixer la trajectòria de diverses personalitats destacades. Els guardonats enguany han estat:

Joan Santolària, a títol pòstum, per la seva dedicació al món del xàrter nàutic.

Josep-Francesc Valls per la seva contribució acadèmica a l'escola de negocis ESADE i a la Universitat Pompeu Fabra.

Televisió Costa Brava va rebre un guardó per la seva tasca de divulgació turística.

També en aquest acte es lliurà el premi Tres Pioners, una iniciativa conjunta de la Fundació Jordi Comas i les fundacions Climent Guitart, CETT Fundació, en la seva quarta edició.

El premi és un reconeixement a aquelles persones, empreses o institucions que, des de qualsevol àmbit, hagin estat precursors d'activitats turístiques en el sentit més ampli.

El guardó d'enguany fou per a **Josep Maria Cama**, reconegut com a pioner dels parcs aquàtics a la Costa Brava.

L'acte va ser conduït pel periodista i vicepresident de la Fundació, Josep Puigbó. La música va ser a càrrec de Liza Wuyts i Bech, i l'esdeveniment es va retransmetre en directe a través del canal de YouTube de la Fundació. Posteriorment, es va emetre en diferit per Televisió Costa Brava. El sopar va ser servit pel Restaurant Aradi.

La Fundació Jordi Comas Matamala, presidida per Carme Hospital i Poch, es va constituir el 24 d'abril de 2015 amb la voluntat de mantenir viva la memòria i el compromís turístic de Jordi Comas.

IX Jornada Turisme, Territori i Societat

Dijous 15 de maig a l'auditori dels Jardins de Cap Roig de Calella de Palafrugell

Retransmès en directe per TV Costa Brava

Retransmès en *streaming* al canal de YouTube de la Fundació

L'auditori Jardins de Cap Roig de Calella de Palafrugell ha estat, novament, l'escenari de la jornada Turisme, Territori i Societat (TTS) organitzat per la Fundació Jordi Comas Matamala. **Carne Hospital**, presidenta del patronat de la Fundació Jordi Comas Matamala, ha obert l'acte manifestant que les idees que s'exposin avui ens faran sortir d'aquí amb nous coneixements i amb noves perspectives, que farem arribar a l'opinió pública i a les institucions, com a mostra de les inquietuds del sector turístic com a indústria que aporta riquesa i felicitat al conjunt de la societat. Igualment, ha destacat l'ampli ventall dels temes que s'han abordat durant les vuit edicions anteriors, alguns dels quals també es tractaran en aquesta vuitena edició, des d'altres mirades i perspectives. En la sessió d'obertura de la jornada també han intervingut **Mònica Alcalá**, diputada de la Diputació de Girona, que ha destacat les bones perspectives de la

temporada d'estiu, que pot superar les millors previsions, com ha passat al Pirineu a l'hivern o la mateixa setmana santa, i l'alcaldesa de Palafrugell, **Laura Millán**, que ha subratllat la necessària col·laboració i treball entre el sector turístic i els ajuntaments, com mostren aquestes mateixes Jornades.

Després de la sessió d'obertura, la jornada ha viscut 5 sessions temàtiques. A la primera, Les aigües, hi han participat l'enginyer industrial **Joan Gaya** i el director del Museu del Disseny de Barcelona, **José Luis de Vicente**, moderats pel periodista de TV3, **Xavier Grasset**. A la taula, s'ha tractat dels recursos de l'aigua i com s'han d'aprofitar tots aquests recursos davant dels reptes de futur, derivats, sobretot, de l'emergència climàtica. Segons Gaya, d'aigua n'hi ha, i el que no es pot fer és malbaratar-la. També ha assegurat que el món agrari i el món rural s'han començat a parlar arran de l'últim episodi de sequera. De la seva banda, de Vicente ha afirmat que cal combatre la idea que tota l'aigua que va al mar sigui aigua perduda. Tota ha d'anar al mar, però quan estigui ben regulada.

A la segona taula, amb el títol Intel·ligència artificial i turisme, moderada per la periodista i directora de comunicació de la Universitat de

Barcelona, **Laura Rosel**, hi han pres part **Genís Roca**, president de la Fundació Puntcat i **Karina Gilbert**, enginyera informàtica i professora de la UPC. S'hi ha abordat l'oportunitat, però també el perill, que la IA pot suposar pel sector turístic. Per Gilbert, les dades, la formalització del coneixement i la programació són tres aspectes fonamentals que marcaran aquesta eina. Roca, que ha qualificat la IA de nou software, ha proposat la creació d'una oficina de dades turístiques per treballar, de forma coordinada a tot Catalunya, des dels àmbits privats i públics.

Les Propostes turístiques emergents a l'Empordà han ocupat la tercera sessió de la jornada, moderada pel periodista de Ràdio Capital, **Miquel Curanta**. Ha comptat amb les presentacions de **Maria Baró**, del Celler Peralada. Arquitectura i vins, Ignasi Mas Bagà, de la Football Academy Puma i **Montse Faura**, de Brots. Festival de tardor. Tres propostes molt singulars, en àmbits diferents com l'enologia, l'esport i la cultura, que aporten un valor afegit al territori, amb ofertes de primer nivell en els seus camps respectius.

Les dues últimes taules han tractat de la importància de la gastronomia i la cultura per la identitat d'una destinació, en aquest cas, la Costa Brava. A Identitat gastronòmica d'una destinació, moderada per **Trinitat Gilbert**, periodista del diari Ara, hi ha pres part **Joan Roca**, cuiner i copropietari del Grup Roca i **Nandu Jubany**, cuiner i propietari del Grup Jubany. Tots dos han explicat les seves respectives experiències empresarials i han posat l'accent en què cal més formació cap als joves per continuar, des de la tradició, la proximitat i la creativitat, una cuina catalana que ha triomfat i continua triomfant arreu del món.

L'última taula, amb el títol "La cultura a les destinacions turístiques", moderada pel periodista **Miquel Riera**, ha escoltat les intervencions de **Jordi Martí Grau**, secretari d'Estat de Cultura i **Ingrid Guardiola**, realitzadora, productora i assagista cultural.

Al llarg de la sessió, han tractat de la creativitat del món cultural, des de l'àmbit públic i privat, i de com, segons Guardiola, el fet cultural pot moure's entre la tradició i la creativitat i la innovació, tenint sempre en compte l'especificitat del territori. Per Martí, s'hauria de tractar més a fons el retorn que el turisme, com a fet també econòmic, hauria de tenir cap als recursos culturals.

El relat de la jornada i les conclusions ha anat a càrrec del patró de la Fundació Jordi Comas, **Joaquim Nadal**. L'exconseller, que ha fet un relat dels temes tractats al llarg de la jornada, ha subratllat que existeix el fals debat que el turisme té poca importància perquè aporta poc valor afegit.

Davant d'aquest debat, n'hi ha un altre que sí que és vàlid, i és el de com el turisme ha d'afrontar els reptes globals de futur, com el canvi climàtic o la massificació.

La sessió de cloenda ha anat a càrrec de **Silvia Paneque**, consellera de Territori Habitatge i Transició ecològica, i portaveu del Govern de Catalunya. En la seva intervenció, ha agraït la tasca de la Fundació Jordi Comas Matamala durant aquests 10 anys d'existència i ha destacat la seva voluntat de crear pensament sobre el fet turístic. La consellera ha afirmat que estem vivint moments de transformació i de canvi que representen una oportunitat pel progrés del turisme. Igualment, ha assegurat que el pensament col·lectiu s'ha de centrar més en un model de qualitat que de quantitat i que la sostenibilitat i els valors que l'acompanyen ja no tenen marxa enrere. També s'ha referit a què el govern està treballant per a una gestió eficient del cycle de l'aigua i ha posat l'èmfasi en què l'actual situació de benevolència i de pluges representen una treva i no una situació definitiva, per la qual cosa cal estar alerta.

La jornada, presentada pel periodista i vicepresident de la fundació, **Josep Puigbó**, ha estat transmesa en directe, per streaming, a través del web de la mateixa fundació i per Televisió Costa Brava.

Campus Joves Futur

Del 1 al 6 de juny a l'Hotel Aromar, Platja d'Aro.

La Fundació FC Barcelona, amb el suport de la Fundació "la Caixa", posa en marxa la tercera edició dels Campus d'Ocupabilitat, una iniciativa emmarcada dins del projecte Joves Futur+, destinada a capacitar laboralment a joves extutelats d'entre 18 i 25 anys de tot Catalunya. Aquest divendres ha tingut lloc a l'hotel Aromar de Platja d'Aro l'acte de cloenda del primer campus d'ocupabilitat 2025, organitzat per la Fundació Jordi Comas Matamala i la Fundació Barça, amb el suport de la Fundació "la Caixa", dins del programa Joves Futur + destinant a persones joves extutelades d'entre 18 i 25 anys de Catalunya. El Campus d'Ocupabilitat 2025 ofereix tres estades formatives intensives que arribaran a una cinquantena de joves extutelats derivats

d'entitats socials. Aquests campus representen una oportunitat única per rebre formació pràctica en entorns laborals reals, especialment en el sector de l'hoteleria i la restauració (cuina, sala, manteniment, neteja i jardineria), amb la participació activa de personal de les mateixes empreses col·laboradores. A banda d'aquest campus realitzat a Platja d'Aro, la Fundació Barça, organitza dos campus més; un amb la col·laboració de la Fundació Climent Guitart, a l'Hotel Central Park Aqua Resort de Lloret de Mar i el campus Campus CETT-UB a Barcelona. A més de la formació tècnica, els i les joves dels campus han gaudit de tallers complementaris d'atenció al públic en anglès, càpsules de competències bàsiques, sessions esportives amb la metodologia socioeducativa Sport Net de la Fundació Barça, entrevistes amb recursos humans,

visites a empreses, xerrades motivacionals i activitats culturals i lúdiques. Durant tot el procés, els i les participants van estar acompanyats per l'equip tècnic del projecte (insertores, psicòlogues i formadores).

Un cop finalitzats els campus, els i les joves rebran, durant un any, acompanyament, a través del projecte Joves Futur+ de la Fundació del Barça, en quatre àmbits clau: formació, inserció laboral, suport psicossocial i mentoria. El compromís de les empreses col·laboradores inclou la possibilitat de contractació dels joves que destaquin durant el campus, així com la gestió de l'habitatge durant l'estiu si fos necessari. Gràcies al finançament de la Fundació FC Barcelona i la Fundació "la Caixa", la participació és totalment gratuïta per als i les joves

i per a les entitats derivadores. Amb aquesta iniciativa, el projecte Joves Futur+ reafirma el seu compromís amb la inclusió i la inserció social de joves en situació de vulnerabilitat, oferint-los una via real cap a la seva autonomia personal i professional. En el campus que ha acabat avui han col·laborat els establiments del grup Aromar Hotels, el professorat de l'INS Baix Empordà de Palafrugell, voluntaris de la Fundació La Caixa, l'entitat Aro Impulsa, l'Ajuntament de Platja d'Aro, i empreses del municipi. L'objectiu és que més de la meitat dels 16 joves participants en el Campus, trobin feina aquest estiu a Platja d'Aro, acabin aprenent un ofici i puguin aspirar a una ocupació laboral plena.

Nou Congrés de Cultura Catalana Debat sobre el futur del turisme

Divendres 21 de novembre a la capella del Carme de Palamós.

Palamós, 21 de novembre de 2024 — La capella del Carme de Palamós va ser l'escenari, el passat divendres, d'un debat organitzat per la Fundació Jordi Comas Matamala en el marc del Congrés de Cultura Catalana. L'acte, sota el títol "El turisme com a font de creixement cultural, social i econòmic", va reunir destacats experts del sector per analitzar els reptes i oportunitats del model turístic actual.

La presidenta de la Fundació, **Carme Hospital**, va obrir la jornada reafirmant el compromís de l'entitat amb la sostenibilitat i la qualitat de l'activitat turística. Seguidament, el director del Congrés, **Esteve Plantada**, va destacar el pes del turisme en l'àmbit cultural català. L'alcalde de Palamós, **Maria Puig**, va cloure les intervencions inicials amb una benvinguda als participants i amb la defensa del compromís del municipi amb el foment del turisme i la cultura.

El debat, conduït pels periodistes **Neus Bonet** i **Miquel Curanta**, va comptar amb les aportacions de diversos ponents després d'unes breus intervencions introductòries.

L'historiador **Joaquim Nadal** va oferir una perspectiva històrica de l'evolució del turisme a Catalunya i del seu impacte en la configuració del país. El professor de la UPF **Josep Francesc Valls** va posar sobre la taula els nous paradigmes del sector i la necessitat d'adaptar-se a les tendències de la demanda.

Per la seva banda, **Anna Garriga** (UdG) va subratllar el pes econòmic del turisme, especialment en comarques com el Baix Empordà, on representa prop del 30% de l'activitat. **Carme Fenoll** (UPC) va remarcar el paper del turisme com a dinamitzador cultural i com a motor de bona part de la programació del país.

El director d'obres de l'Ajuntament de Barcelona, **Ricard Font**, va centrar la seva intervenció en la necessitat d'adaptar les infraestructures a la mobilitat dels residents, destacant el bon nivell d'equipaments a la Costa Brava. També hi va intervenir **Marc Riera**, president de la demarcació gironina del COAC, que va analitzar el dèficit d'habitatge dels darrers anys i va desvincular-lo de manera directa de l'activitat turística.

Finalment, **Maga Ruiz i Combalia**, exgerent de la Fundació Dalí, va expressar la seva preocupació per la saturació turística a la Costa Brava durant els mesos d'estiu i va defensar un creixement més restrictiu i orientat a la qualitat.

Al llarg del debat, es van abordar qüestions com l'expansió de la gestió turística internacional, la democratització dels viatges, el fenomen del turisme massificat i els seus efectes en el territori, així com els conflictes que es generen entre eficiència econòmica, equitat social i conservació ambiental.

Tot i les diferents perspectives, la majoria dels ponents van coincidir en valorar positivament els resultats econòmics, socials i culturals que el turisme aporta a la Costa Brava, tot insistint en la necessitat

d'adaptar polítiques, infraestructures i oferta per respondre als nous escenaris, preservant la identitat del territori i la seva sostenibilitat.

Després de dues hores de debat intens, el Congrés de Cultura Catalana i la Fundació Jordi Comas Matamala van reafirmar el seu compromís de continuar treballant per un desenvolupament turístic responsable i sostenible al país.

Tribuna amb la consellera d'Economia i Finances, Hble. Alícia Romero: la taxa turística i el finançament dels municipis turístics

Dijous 11 de desembre a l'Hotel Costa Brava a Castell-Platja d'Aro.

La Fundació Jordi Comas Matamala va celebrar una nova Tribuna protagonitzada per la consellera d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya, l'honorable Alícia Romero.

La seva ponència, **"L'impost turístic i el finançament dels municipis turístics"** ha abordat dues qüestions que preocupen els municipis turístics i el sector.

Segons la consellera, la salut econòmica de Catalunya es bona, amb creixements superiors a la Mitjana europea. Un 3,6% l'any 2024 i la previsió de tancar la presenta anualitat per damunt també del 3%

Un altre signe de fortlesa es que les inversions d'enguany en infraestructures superaran el 5000 milions d'euros, un signe manifest de salut econòmica.

Ha explicat que el turisme es un dels 7 sectors econòmics inclosos en el programa Catalunya lidera i per tant una prioritat en la tasca del govern.

Ha animat a les empreses de la Costa Brava a seguir treballant en la desestacionalització i els ha reconegut el seu lideratge en l'àmbit català

Respecte a l'Impost turístic, mal anomenat taxa, ha explicat que fins ara s'han dedicat aquests recursos a la promoció turística, però que ara ja no cal una inversió tan gran quan Catalunya superar enguany el 20.000.000 de visitants estrangers.

Ha dit que ara era el moment de destinar aquests diners a sufragar els costos de tenir una destinació de qualitat que produeixi la màxima satisfacció als visitants. El manteniment de platges, espais naturals i la seguretat dels visitants com a principals objectius per mantenir i ampliar fora de temporada el nombre de visitants.

Va anunciar l'increment de l'impost a partir del mes d'abril i va explicar que els recàrrecs municipals optatius mai no podran ser d'un import superior al del mateix impost, i va afirmar que té la certesa que aquest impost no foragitarà cap dels potencials turistes del país.

Interpel·lada pel professor de la UPF, Josep Francesc Valls, amb qui va mantenir una conversa oberta davant el públic, després de la seva conferència, la Consellera s'ha mostrat confiada en que el 2026 hi hagi definitivament un nou model de finançament autonòmic que atorgui a Catalunya, el promès i esperat finançament singular.

Aquesta nova Tribuna de la Fundació Jordi Comas Matamala s'ha celebrat, com és habitual, a l'Hotel Costa Brava de Platjad'Aro. Alguns dels assistents, alcaldes i patrons de la Fundació, han compartit al migdia un dinar amb la consellera, després de la Tribuna, al Restaurant Aradi, ubicat al mateix hotel.

**ACTIVITATS AMB
ALTRES ENTITATS**

Jornades TTM- La flexibilitat, la conciliació i les oportunitats, claus per a fidelitzar al talent

Dijous 10 d'abril, Foment del Treball Barcelona.

La quarta edició del Tourism Talent Management (TTM) va reflexionar sobre els valors i la tecnologia aplicats a la gestió del talent a l'activitat turística.

En el decurs de la jornada es va presentar l'estudi "La veu del talent jove", una investigació del CETT.

Aquesta edició, al igual que les anteriors, ha sigut una iniciativa impulsada per CETT Fundació, la Fundació Climent Guitart i la Fundació Jordi Comas Matamala, que s'ha celebrat a la seu del Foment Nacional del Treball a Barcelona.

El TTM impulsa l'excel·lència turística basada en pautes innovadores de gestió del talent en las organitzacions y empreses turístiques. Aquesta edició, sota el títol de "Valors y tecnologia: claus per a la gestió del talent turístic", ha explorat amb professionals del sector com equilibrar l'ús de les noves tecnologies amb una gestió del talent més humanista y eficient per a garantir experiències de qualitat i amb un creixement sostenible d'una economia troncal a Catalunya.

Les conclusions principals del TTM apunten a la necessitat d'invertir en les persones com a clau de l'èxit en la gestió del talent, en el sector del viatges, els allotjaments i la restauració.

En aquesta línia, Joan Clotet, humanista digital, assessor en talent digital, facilitador, mentor i autor, diu que "Cal invertir en tecnologia, però tant o més en las persones. La visió del canvi es una necessitat en un sector que es transforma i digitalitza de manera imparable."

El sector es troba en una fase experimental per trobar l'equilibri correcte de la implementació de la tecnologia en els processos. En aquest sentit, Joana Barbany, presidenta del Clúster Digital de Catalunya, considera que "La tecnologia ha de servir per fer les tasques repetitives, però no pot substituir a las persones. Les persones aporten el valor afegit i experiència"

Al final de l'acte es va anunciar que la cinquena edició es celebrarà a Girona la primavera de 2026.

Guixols Art. Jornada Museus i Territori: Educació, Cultura i Turisme

Divendres 10 d'octubre al Monestir de Sant Feliu de Guíxols.

El passat 10 d'octubre la Fundació Jordi Comas Matamala va participar activament en l'organització i desenvolupament de la jornada Museus i Territori: Educació, cultura i turisme, celebrada al Monestir de Sant Feliu de Guíxols, que va reunir 65 assistents.

L'activitat, organitzada conjuntament amb l'Associació de Professionals de la Museologia de Catalunya, la Fundació Centre d'Art Guíxols i el Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols, va tenir com a objectiu aprofundir en el paper dels museus com a agents de transformació cultural, social i econòmica del territori. L'esdeveniment es va enregistrar en vídeo, i n'adjuntem l'enllaç: <https://www.youtube.com/live/LHqnjysmPQk>

La benvinguda institucional va anar a càrrec de Carme Hospital, presidenta de la Fundació Jordi Comas, que va reivindicar la necessitat d'enfortir les interrelacions entre educació, cultura i turisme per tal que el territori esdevingui un veritable generador de propostes culturals i creatives. Josep Vicens, president de l'Associació de Museòlegs de Catalunya, va remarcar la funció essencial dels museus com a articuladors entre patrimoni i desenvolupament territorial.

L'alcalde Carles Motas va destacar que cultura, turisme i territori han d'avançar conjuntament per reforçar tant la identitat local com un model de destinació sostenible.

El programa de ponències va iniciar-se amb la intervenció de Sílvia Alemany, directora del Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols, que va presentar el museu com un catalitzador de la vida comunitària, insistint en el valor de la participació, la col·laboració amb entitats i el paper educatiu del museu com a espai de benestar i cohesió.

Tot seguit, Pilar Giró, responsable de projectes artístics i comissària de l'Espai Carmen Thyssen, va exposar la transformació dels museus contemporanis com a laboratoris socials i culturals en evolució permanent, des d'on es generen noves formes de relació amb la ciutadania, experiències híbrides entre el físic i el digital i narratives inclusives capaces de reforçar la identitat, el debat i la participació.

La taula rodona, moderada per Jordi Tresserras, va permetre incorporar diverses mirades complementàries. Guillermo Cervera va analitzar els reptes de la innovació digital en els museus i la necessitat de preservar l'equilibri entre tecnologia

i sentit cultural. Sílvia Aulet va defensar una aliança ètica entre museus, territori i turisme basada en la participació social, la significació cultural i el diàleg intercultural. Jordi Medina va remarcar el patrimoni cultural com a actiu territorial i comunitari, així com el compromís institucional amb els drets culturals i la mediació. Pere Parramon va reflexionar sobre el paper dels museus en la construcció de significats compartits i en la promoció de l'esperit crític. Gemma Carbó va insistir en el rol central de l'educació en la relació entre museus, comunitat i joves. Josep M. Garcia va destacar la responsabilitat institucional en l'impuls de la formació i el desenvolupament professional en aquest àmbit. Finalment, Josep M. Muñoz va subratllar la importància del patrimoni i de la cultura com a eixos vertebradors del projecte territorial i de la seva projecció.

La jornada es va cloure amb un dinar de treball amb els ponents, ofert per la Fundació Jordi Comas Matamala, que va facilitar un espai de relació i d'intercanvi entre professionals i institucions.

COAC. Taula Rodona. “Cap on van les ciutats?”

Dimecres 5 de novembre al Col·legi d'Arquitectes de Catalunya de Girona.

El dimecres 5 de novembre organitzada per la Demarcació de Girona del COAC, en aliança amb l'Agrupació d'Arquitectes Urbanistes de Catalunya i la Fundació Jordi Comas Matamala, va tenir lloc a Girona un jornada d'anàlisi i reflexió sobre “El futur de les ciutats”.

Les ciutats són espais vius, en constant evolució, que afronten reptes globals i locals alhora: el canvi climàtic, la mobilitat, la transició energètica, l'habitatge, la cohesió social o la innovació. Davant d'això, les **agendes urbanes** esdevenen instruments clau per definir estratègies integrades que orientin el futur de les ciutats i pobles.

La jornada es va dividir en dues parts, i fou un espai de reflexió i debat sobre com les agendes urbanes poden ajudar-nos a pensar i transformar les nostres ciutats del demà.

En la primera part, l'arquitecta urbanista **Georgina Vázquez Utzet** va introduir el concepte d'agenda urbana com a document estratègic i transversal.

Tot seguit, les veus expertes de **Maria Sisternas Tusell, Ricard Font Hereu i Joaquim Nadal i Farreras**, que han contribuït al desenvolupament urbà des de diversos àmbits, van compartir experiències i també idees i propostes de futur.

Van concloure que la ciutat ha d'empatitzar amb tota la seva diversitat. Amb el teixit social, el foment de l'habitatge protegit i la lluita contra el canvi climàtic, són els reptes urbans que marcaran –de fet, ja ho fan actualment– l'agenda política. Cap ciutat n'és excepció.

Tendir cap a les ciutats verdes i pensades per a les persones ja no és una opció, és una necessitat. Cal revisar i tornar a redactar Plans d'Ordenació Urbanística i posar la gent al centre. Cal fer-ho amb mirada àmplia, perquè és necessari establir un model de governança intermunicipal, i treballar per un accés a l'habitatge digne, generar espais verds, promoure el transport col·lectiu i la mobilitat sostenible, tenir cura, rehabilitar i conservar el patrimoni construït i els centres històrics.

14è Premi de Recerca Local al projecte “Revista de S’Agaró” (1935-1974)

Dilluns 24 de novembre a l’Ajuntament de Castell d’Aro, Platja d’Aro i S’Agaró.

Ajuntament de CPS · Jordi Ribot, Iconna

El projecte d’investigació “Revista de S’Agaró” (1935-1974). Periodisme, identitat i projecció cultural presentat a quatre mans per la periodista Anna Teixidó i l’historiador Josep Teixidó, guardonats amb el 14è Premi de Recerca Local Jordi Comas 2025, que concedeix anualment l’Ajuntament de Castell d’Aro, Platja d’Aro i S’Agaró amb la col·laboració de la Fundació Comas i Matamala. En l’acte de proclamació el 21 de novembre, també es va lliurar el Premi Juvenil per a Treballs de Recerca de 2n de Batxillerat sobre el municipi: en aquesta tercera edició ha estat reconeguda la proposta “Els ratpenats com a bioindicadors de la qualitat ambiental del bosc de ribera” d’Olga Perianes de l’Institut Ridaura de Castell d’Aro.

L’estudi guardonat en la modalitat general ha recaigut en un tàndem familiar -pare i filla- amb un extensa trajectòria d’estudis, recerques i investigacions sobre la història de la premsa a les comarques de Girona. La Revista de S’Agaró, va ser un magazín que mitjançant les seves temàtiques, reportatges i articles esdevingué testimoni del naixement i desenvolupament de la ciutat-jardí que recentment ha commemorat el seu centenari; ahora que recull la transformació de la Costa Brava en pol turístic i cultural del segle XX. A partir d’ara, la proposta cal desenvolupar-la plenament en el termini d’un any, i després es publicarà en format de llibre, de la mateixa manera que s’ha fet amb tots els premis concedits des la primera edició. Enguany, el jurat l’ha format el director

de la Fundació Jordi Comas, Martí Sabrià; la regidoria de Cultura de l’Ajuntament, Maria Blanco; l’exdirector de la revista Gavarres, Pitu Basart, l’editor de la Revista del Baix Empordà, Gerard Xarles; i l’arxiver municipal, Xavier Conchillo.

El guardons adopten el nom de Jordi Comas i Matamala (1945-2012), en homenatge a l’empresari de l’hoteleria i la restauració, també vinculat a múltiples entitats turístiques i econòmiques, i amb l’administració pública. Alhora es va presentar el volum guanyador de la convocatòria de 2022: “El mar s’empassa el castell. Canvi de capitalitat municipal de Castell d’Aro a Platja d’Aro” d’Albert López, historiador, professor de secundària i veí del municipi. Les 12 referències de monografies locals, editades amb el suport de la Diputació de Girona, es poden adquirir a la Biblioteca Mercè Rodoreda, a l’Oficina de Turisme i a l’Espai Escoles Velles de Castell d’Aro (5 euros).

La nova proposta guardonada pren el relleu al projecte Tram final de la Guerra Civil a Castell d’Aro, Platja d’Aro i S’Agaró (1938-1939) d’Alexandre Wertz (2024) i “L’Indépendant Costa Brava” i Platja d’Aro, de Carlus Gay i Puigbert (2023), que s’editaran properament. La resta d’obres publicades són: “Casinos i festes tradicionals a la vella Platja d’Aro del

Centre l’Avenir Fanalenc i Pere Barreda (2021)”; “La fauna de la Vall del Ridaura” (Costa Brava) del Grup de Natura Sterna (2020); “Entitats i clubs esportius, i esportistes destacats de Castell i Platja d’Aro” (2019); El comerç... de la sorra (2018 ex aequo), El Carnaval de Platja d’Aro: origen, història i evolució (2018 ex aequo); Radio Mi Amigo (2017); Abans que tot canviés. Les activitats tradicionals a la Vall d’Aro abans de l’arribada del turisme de masses (2015); “S’Agaró i l’arquitecte Rafael Masó: la ciutat-jardí de Castell-Platja d’Aro (2014)”; Deutors i creditors a l’Edat Mitjana. El rol del crèdit a la comunitat rural de la Vall d’Aro al segle XV (2013 ex aequo); “Guerra i revolució a Castell-Platja d’Aro 1936-1937” (2013 ex aequo); i “Nit d’Aro. Seixanta anys de discoteques i sales de festes a Platja d’Aro, de Xavier Castillón (2012)”.

LES TRIBUNES DIGITALS

‘Tots (o quasi tots) som turistes’

Anna Estartús. Periodista. Responsable de la Demarcació de Girona del Col·legi de Periodistes de Catalunya. Gener 2025.

“Jo no faig turisme: jo viatjo”. Quantes vegades hem sentit aquesta frase? I quantes vegades l’hem dita, o ens l’hem dita mentalment a nosaltres mateixos? Com si realment ens volguéssim creure que amb els set dies escassos (i això, amb sort) que passarem en aquella ciutat o aquell país ens hi poguéssim integrar.

Una altra: “No, no, no hem anat amb cap viatge organitzat: ens ho hem buscat tot nosaltres mateixos per poder conèixer el país de veritat i no anar com un ramat de xais allà on ens porti el guia”. Això sí: hem revisat tot Instagram buscant “els llocs que no et pots perdre” per repetir-hi la foto que hem vist mil vegades, i

hem rastrejat amb Google els “racons secrets” de la nostra destinació pensant que serem els únics que ho haurem fet. Il·lusos!

I qui no ha arrufat el nas quan ha vist la cua per embarcar a l’avió, o l’aglomeració de persones esperant a l’andana del tren, i ha pensat “és que ara qualsevol pot viatjar”, com si nosaltres no forméssim part d’aquesta multitud que busca el bitllet més econòmic per fer-ho?

Fer turisme, ser un turista, sembla que està mal vist. Però, desenganyem-nos: és el que som. En un món globalitzat, no hi ha espai per a nous Polos, Simbads, Egèries, Livingstones, Earharts, Cooks, Gellhorns, Sheldons, Stanhopes, Montagus, Stanleys o Beys. Somniem en ser com Percival Harrison Fawcett (l’explorador britànic en el que es va inspirar Steven Spielberg per crear a Indiana Jones), però preferim anar a un McDonald’s abans que “arriscar-nos” a entrar en un restaurant local on no sabem què ens serviran. Esperem el temps que faci falta per poder fer “la” foto sense que es vegi que el lloc està a petar de gent que, com nosaltres, espera el moment adequat perquè sembli que estan sols.

I, què voleu que us digui: no està tan malament, això de fer turisme. Perquè són pocs els que es poden permetre el luxe de dedicar uns quants mesos seguits a viatjar, i encara són menys els valents que decideixen deixar-ho tot per anar-se’n a voltar món. I poder fer escapades de dos, o tres, o quatre, o cinc dies a qualsevol ciutat d’Europa, o al Marroc, o a Tunísia, o al poble de muntanya que tenim a dues hores en cotxe, és una meravella. Encara que ens hi trobem a milers de persones que han decidit fer el mateix que nosaltres. Encara que no ens atrevim a tastar res de la gas-

tronomia local (tot i que sigui una pena no fer-ho). Encara que necessitem un guia perquè ens expliqui les coses i ens tradueixi les cartes dels restaurants. És igual si anem en grup i a toc de xiulet, o si anem perduts i pel nostre compte. Tant li fot si vas a milers de quilòmetres de casa teva o a la ciutat del costat. Viatjar, fer turisme, ser un turista del segle XXI, obre la ment. Per poca curiositat que tinguis, et fa entendre altres maneres de ser i de fer. Fer turisme ens connecta -o hauria de fer-ho- amb la humanitat. I no, tampoc cal que ens enganyem: si ets imbècil, seguiràs essent-ho per molt que viatgis. Però si no ho ets, turisteja tant com puguis: et canviarà la vida, i potser també la dels que t’envolten.

“No està malament això de fer turisme”

Sant Pere de Rodes. Xènia Gasull. Arxiu Imatges PTCGB

‘Una nova manera de gestionar les destinacions’

Elisabeth Keegan. Gerent de Lloret Turisme.

Febrer 2025.

El rol dels ens de promoció turística, coneguts tradicionalment com a **Destination Marketing Organizations (DMOs)**, ha evolucionat cap a una funció molt més transversal, convertint-se en **Destination Management Organizations**. Aquest canvi no és només terminològic, sinó que representa una transformació estructural en la gestió de les destinacions, implicant-se en àmbits com la planificació territorial, la sostenibilitat, la mobilitat i el desenvolupament econòmic local.

Aquest nou model ha fet que les DMOs assumeixin un paper clau en la gestió global de les destinacions i s'enfrontin a reptes complexos que cal abordar amb estratègies ben definides:

- **La captació de talent** continua sent un dels principals reptes del sector turístic. Les reformes laborals recents i la figura del contracte fix-discontinu limiten les possibilitats de desestacionalització en municipis costaners, on la temporalitat és estructural.

- **L'habitatge** també és un gran desafiament. La dificultat per accedir a un habitatge assequible, la gentrificació i l'expansió de l'habitatge d'ús turístic han agreujat la situació. Lloret de Mar, però, ha estat pioner en limitar aquest tipus d'habitatge per preservar l'equilibri entre l'oferta turística i la qualitat de vida dels residents.
- **La diversificació econòmica** és essencial per garantir la sostenibilitat del territori, aprofitant les oportunitats que ofereixen altres sectors complementaris, com el turisme esportiu, cultural i gastronòmic.
- **El canvi climàtic** ja està impactant en el nostre entorn. La gestió de la sequera, l'escalfament global i la pèrdua de sorra a les platges mediterrànies en són exemples clars. Adaptar-se i implementar estratègies sostenibles serà clau per garantir la competitivitat del sector.
- **La mobilitat sostenible** és indispensable. Apostar per alternatives de transport més netes i millorar la connectivitat contribuirà a reduir l'impacte ambiental del turisme.
- **La seguretat i la inclusió social** són eixos centrals per assegurar que el desenvolupament turístic sigui inclusiu i beneficiós per a tota la comunitat. Creant espais de relació entre els agents socials (associacions de veïns, sindicats), econòmics, tècnics i polítics, per generar un diàleg honest i continu que ajudi a identificar i preveure situacions de fricció. (Per exemple, el Consell Assessor Consultiu de Lloret Turisme, creat el 2016).

A més, les **DMOs** han d'assumir un paper actiu en el planejament territorial, contribuint a definir eines estratègiques com els **plans generals d'ordenació urbana (POUM)** o els de **mobilitat urbana sostenible (PMUS)**, per garantir un desenvolupament harmònic i sostenible a llarg termini.

Un bon exemple d'aquesta gestió transversal és el cas de **Mònaco**, presentat recentment a la trobada europea de gestors de destinacions. El Principat ha creat la **Secretaria d'Estat d'Atractivitat**, integrant sota un mateix paraigües la transformació digital, el turisme, la

promoció econòmica i la captació d'inversions. Aquesta visió 360° del cicle de vida del visitant els permet consolidar l'atractiu del territori: primer com a turista, després com a possible resident, emprenedor o inversor.

A la Costa Brava, el turisme no només és una font de riquesa econòmica, sinó també un **eix vertebrador del territori**, que ens permet posar en valor la nostra identitat i compartir-la amb el món. El futur del turisme depèn de la nostra capacitat d'adaptació i del treball conjunt.

Fem-lo possible, entre tots.

“El futur del turisme depèn de la nostra capacitat d'adaptació i del treball”

Platja d'Aro. Lluís Català. Arxius Imatges PTCGB

‘L’Empordà, un territori cultural fragmentat que necessita articular-se’

Miquel Curanta. Gestor cultural i de mitjans. Fundador i director de Ràdio Capital de l’Empordà. Març 2025.

El Baix Empordà és una comarca culturalment rica, diversa i amb una identitat pròpia molt marcada. És un territori on conflueixen diferents maneres d’entendre la cultura: des d’una visió al servei de la promoció econòmica i l’atracció turística, fins a una concepció més essencial, arrelada en la creació, el pensament crític i el desenvolupament artístic. També hi conviu una cultura popular i tradicional amb un fort teixit associatiu, però amb una implantació desigual. Tot i aquestes fortaleeses, el Baix Empordà pateix una manca de cohesió i una fragmentació que impedeix que el seu ecosistema cultural assoleixi tot el potencial.

L’esclat del turisme com a motor econòmic ha fet que alguns ajuntaments deriven part dels pressupostos destinats a l’estratègia cultural cap a la promoció econòmica. En aquest context, la cultura ha esdevingut una eina per atraure visitants, sovint amb programacions pensades més per a l’exterior que per a la gent que hi viu tot l’any. Festivals com el Cap Roig, la

Porta Ferrada, la Santa o el White Summer responen a aquesta lògica: són cites positives, de gran èxit i generadores d’impacte econòmic.

Aquest model prioritza el públic i la dimensió econòmica de la cultura i sovint deixa en un segon pla la dimensió que construeix relat de poble o de territori. Es potencia un “turisme cultural” que és també turisme de calma, paisatge d’oci i gastronomia, amb la cultura com a complement de l’experiència.

El teixit cultural: fortaleeses i febleses

A l’altra banda de la balança, l’associacionisme és un dels grans motors culturals, amb exemples com el de la Bisbal, amb un ecosistema d’entitats actiu, o el Carroussel Costa Brava, els carnivals i altres espais d’inclusió, identitat i cohesió. El patrimoni també és un actiu cultural important: jaciments arqueològics, pobles medievals, l’arquitectura indiana de Begur, el modernisme de Palafrugell, el llegat de S’Agaró, així com equipaments com el Museu del Suro, el Terracotta o el Palau Solterra.

No es pot parlar de cultura total sense parlar de gastronomia ni del sector primari, la terra, el mar, la pesca, els arrossars de Pals, la gamba de Palamós, l’oli, el vi i tants altres productes de proximitat que han fet de la gastronomia una expressió cultural per dret propi. Campanyes com la Garoinada, el Peix de roca o la poma de Torroella són exemples d’atracció de visitants i de configuració de paisatge i identitat.

Els equipaments culturals reflecteixen també aquesta diversitat: l’Espai Ter com a referent, el Teatre Mundial amb una trajectòria intermitent, La Gorga amb residència artística i altres espais amb programacions millorables. Iniciati-

ves com el Thyssen, la Biennal Xavier Miserachs o llibreries com el Cucut, la Singlantana, la No llegiu o Finestres demostren que hi ha una base cultural potent.

També els mitjans de comunicació formen part indestriable de l’ecosistema cultural, tot i viure avui menys cohesionats del que seria aconsellable. Ràdio Capital, Televisió Costa Brava, la Revista del Baix Empordà i altres mitjans han estat creadors de referents que ens han definit com a poble.

Necessitem una estratègia compartida

Davant d’aquesta radiografia, queda clar que el repte no és la manca, varietat o intenció de l’oferta de cultura, sinó poca o nul·la coordinació i articulació d’aquest ecosistema. El Baix Empordà té una identitat cultural pròpia, vinculada a la terra, al vent, al mar i a la seva posició geogràfica entre Barcelona i França i aquesta identitat es pot enfortir i servir a la construcció d’un espai de convivència, pensament, cohesió, integració i, perquè no, creació de negoci, gràcies a la cultura.

Però cal que totes aquestes, empreses, entitats, productors, equipaments, institucions i administracions i agents de tot tipus es parlin, es coneguin i prenguin consciència del que fa el veí, sigui un gran festival o una associació de carrossaires. Un espai on es puguin generar estratègies comunes per posar en valor la cultura empordanesa, connectar festivals amb el teixit local, donar suport als creadors del territori i garantir que els grans equipaments culturals treballin no només per la seva població, sinó per tot el conjunt de la comarca.

Aquesta articulació també hauria de permetre que les campanyes gastronòmiques dialoguin amb el món cultural, que els promotors pri-

vats assumeixin una responsabilitat més gran en l’activació cultural durant tot l’any i que els mitjans de comunicació puguin tenir un rol actiu en la construcció, difusió i promoció de la nostra singularitat.

En definitiva, la revolució digital del S.XXI i l’accés a tot tipus de continguts, experiències, expressions culturals, lingüístiques, creatives, etc... requereixen una resposta que articuli, expliqui i potenciï el qui som, i el perquè som d’una manera que tan atraiu. La cultura no pot ser només un reclam turístic; ha de ser una eina de construcció col·lectiva, un motor de diàleg i un reflex de la identitat d’un territori que té molt a dir i molt a oferir. Ara cal que algú prengui la iniciativa que ho faci possible.

“La cultura no pot ser només un reclam turístic.”

Monells. Jordi Gallego. Arxiu Imatges PTCGB

‘Un bon any turístic en un entorn d’incertesa’

Jordi Martí. President Associació Catalana d’Agències de viatges

Abril 2025.

període trobem (per aquest ordre) França, Regne Unit, Estats Units, Alemanya, Itàlia i el Benelux, sempre segons els nostres associats.

Són dades molt positives i la inèrcia del sector ens ha de permetre de reeixir malgrat els escenaris d’incertesa global que s’estan plantejant darrerament. Encara és aviat per preveure cap a on anirà tot plegat, però la solidesa del sector ens ha permès superar anteriorment diversos períodes de crisi.

Durant aquests darrers anys les agències de viatges han estat una peça clau per atraure i consolidar perfils de viatgers de tot el món. Estats Units i Àsia s’han desenvolupat com a grans mercats emissors després de la pandèmia. Tot plegat resultat de la intensa feina feta que també ha permès que altres mercats com els europeus vagin recuperant indicadors. Les agències de viatges receptives fem una tasca conjunta, amb els touroperadors i les agències emissores de cadascun dels mercats d’origen, per captar, oferir seguretat y adaptar els nostres productes a una nova demanda que cada any evoluciona i canvia buscant la qualitat del producte i la excel·lència en el servei.

Tot el sector turístic català ha fet els deures i ha afrontat els reptes necessaris. Tot apunta que aquest any seguirem creixent en despesa mitjana. Però és molt important que siguem amants als obstacles que ens estem trobant pel camí. Darrerament ha estat l’entrada en vigor del Reial Decret 933 de comunicació de dades personals dels viatgers, on ACAVE ha dut, i seguirà duent a terme una feina d’oposició davant de l’Administració per evitar que la norma s’apliqui sense el rigor necessari. Estem fent una important feina de pressió per tal de garantir que el Ministeri emeti una ordre que acoti

la seva aplicació tant en l’àmbit de les agències de viatges com en el dels allotjaments turístics. Per assolir aquest objectiu, cal treballar plegats: hotelers, transport de passatgers i agències de viatges per tal de demostrar la unitat del sector.

Tanmateix, l’imminent augment de la taxa turística també ens preocupa. Demanem tenir, com a mínim, la possibilitat de debatre-la i analitzar els efectes de la pèrdua de competitivitat que indiscutiblement implicarà.

Malgrat els diferents obstacles a superar i l’evolució constant del sector, les agències veiem el futur amb molt d’optimisme. Malgrat les incerteses, la gent segueix considerant viatjar com una experiència vital.

“El client internacional és clau per aquest període de l’any”

Girona. Jordi Renart. Arxiu Imatges PTCGB

‘La taxa turística’

Martí Sabrià Deulofeu. Director de la Fundació Jordi Comas Matamala.
Maig 2025.

Com si no existís l’Institut Nacional d’estadística, ni l’IDESCAT o el mateix Patronat de Turisme Costa Brava Girona, que van fer públiques el passat mes de febrer, les dades oficials de turistes del 2024, amb un total de 19.940.000 d’estrangers i 5.356.000 de l’estat espanyol.

Els portaveus del turisme gironí, eren pràcticament els mateixos, que el maig del 2013 davant l’anunci de l’aplicació de l’impost d’estades turístiques a Catalunya, van anunciar la ruïna total del sector i la fi del turisme a casa nostra, amb frases tan brillants com: “la gent no vindrà a Catalunya, els francesos es quedaran a la Costa Vermella i els aragonesos aniran a Vinaròs i a la comunitat Valenciana”

L’any anterior al pronòstic, el 2012 Catalunya havia rebut 14,5 milions de turistes internacionals i el 2013 tot i la simbòlica taxa, en va rebre 15,6 deixant al descobert, la nul·la credibilitat de la declaració, que responia exclusivament a la manca d’una anàlisi rigorosa de preus i dades, i a una desconeixença o desinterès per la realitat turística mundial.

De llavors ençà, amb taxa turística el nombre de visitants internacionals no ha parat de créixer. El darrer any 2024, Catalunya va rebre 19,94 milions de turistes internacionals i enguany, de ben segur, superarà de llarg els 20 milions.

Fa tristor que els portaveus parlin de Girona, però utilitzin dades de Catalunya quan indiquen que el negoci turístic aportà el 12% del PIB, obviant els estudis de la Facultat d’econòmiques de la UdG, encapçalats per la Dra. Anna Garriga, que situa el PIB turístic gironí directe en el 20% i en el cas d’algunes comarques com el Baix Empordà en el 26%.

Sorpren que a hores d’ara una gran part, per no dir la totalitat, de l’empresariat turístic gironí, pronostiqui conseqüències catastròfiques si s’aplica aviat una puja de l’impost d’estades turístiques.

Així ho van manifestar a la roda de premsa del 24 d’abril, passat, amb argumentacions tan falses com la de d’asseverar que el 50% del turisme que arriba (es mou) per Catalunya és català i de l’àrea metropolitana de Barcelona; com si cap dels portaveus tingui la seva pròpia estadística, ni sàpiga la procedència de la seva clientela.

Presumir de destinació, però desconèixer les dades i falsejar-ne d’altres, es una pobre aportació de crèdit a una activitat la turística que hauria de carregar-se d’autoestima i ser capaç d’incrementar el valor (preu) de la marca i accedir cada any a públics de major capacitat adquisitiva. Uns públics desitjats i reivindicats, tan pel sector públic, com pel privat cada vegada que disposen d’altaveus.

Curiosament a la roda de premsa del sector turístic gironí, no es va esmerçar ni una sola paraula per parlar de turismefòbia, quan seria molt necessari tenir al costat tota aquella gent que la practica.

Una observació seriosa i professional de la realitat, ens diu que no hi ha altre camí que poder incrementar l’impost i que s’hagi de dedicar de manera exclusiva i obligatòria a pagar aquelles despeses que el turisme origina las

municipis receptors com son la neteja de platges, els serveis de socorrisme o el reforç de la seguretat ciutadana.

Això ens facilitaria explicar als nostres veïns, que els turistes no només son aportadors de riquesa econòmica, laborals, social i cultural, sinó que son ells qui paguen les despeses del manteniment de places, carrers i platges i no saltres els residents, els afortunats de gaudir aquests espais, nets i polits, tot l’any.

“No hi ha altre camí que poder incrementar l’impost”

Platja de Sant Esteve de la Fosca. Ajuntament de Palamós

‘El turisme i l’optimisme’

Yassine Bouallala Lechheb. President de Costa Brava Verd Hotels.
Juliol 2025.

El turisme és, en essència, una expressió de la llibertat humana. Viatjar és decidir, descobrir, compartir. És una de les manifestacions més espontànies del progrés: només les societats que han superat certes necessitats bàsiques es poden permetre l’experiència del viatge. I avui, tot i les tensions globals, el turisme torna a créixer amb força. Per què? Perquè el desig de conèixer, gaudir i connectar és intrínsecament humà.

Des del turisme massiu de postguerra fins al turisme de nínxol i digitalitzat d’avui, el sector ha evolucionat a una velocitat vertiginosa. Hem passat del “sol i platja” als viatges a mida i l’especialització, de la foto al mirador al relat compartit en temps real. Les tendències apunten a un turisme més conscient, tecnificat i divers, però sempre viu i en constant adaptació.

És cert que el turisme comporta reptes. L’accés a l’habitatge, la gestió de la capacitat de càrrega dels espais i la ciutat, la creixent turismofòbia, la pressió ambiental o la manca de mà d’obra són qüestions que preocupen. No són, però, exclusives del turisme: són reptes de les societats actuals; obertes, connectades i en transformació. El debat no és si volem o no turisme, sinó quin model volem i com el gestionem. El debat passa per determinar quina és la dimensió turística, sense eufemismes, que garanteixi el dret dels visitants a gaudir-ne, sense comprometre negativament la qualitat de vida dels residents.

Enfocar el turisme de ‘qualitat’ només cap a perfils amb alt poder adquisitiu, pel simple fet de tenir-lo, és un plantejament que genera desigualtat de partida. Alhora, una estratègia turística extremadament competitiva i expansiva genera un balanç negatiu d’externalitats per la població local, ja que no reflecteix el cost real de l’impacte dels visitants. El gran repte del turisme sempre ha estat l’equilibri entre l’oferta, estàtica i basada en immobilitzat i recursos humans, amb la demanda, sensible a una gran diversitat de factors i marcadament estacional.

Cal, també, rebutjar la falsa dicotomia entre turisme i habitatge. Quan hi ha planificació, inversió i governança, la convivència és no només possible, sinó enriquidora. El turisme genera ocupació, impulsa serveis, atrau inversions i dota de sentit infraestructures que també beneficien la població resident. És una eina per fixar població i donar futur als territoris, si es gestiona amb coneixement tangible i amb visió estratègica.

Per aquest motiu, el turisme és un recurs optimista, positiu i de creixement, sempre que hi hagi una gestió integral que aporti valor i que incorpori a tots els agents, fugint de debats ideològics i d’altres condicionants merament subjectius. El turisme és i serà positiu si la socie-

tat en el seu conjunt troba l’espai de diàleg per tal de construir consensos, en un món sorollós i polaritzat.

Vivim en una societat hedonista, multicultural i curiosa. I això no canviarà. La tecnologia està accelerant aquest desig de mobilitat, fent-lo més accessible i més eficient. La digitalització, el big data i la intel·ligència artificial no només transformen la manera com viatgem, sinó també com planifiquem, com invertim i com prenem decisions. La clau del futur passa per aquí: objectivar el debat i cohesionar els agents. També passa per evitar la trampa malthusiana en un sector que ha invertit intensament els darrers anys, assolint una desestacionalització progressiva i una distribució més regular de la demanda que, no obstant això, mostra senyals de fatiga per la concentració en determinats moments de l’any.

Les projeccions més realistes segueixen dibuixant escenaris on el creixement del desig de viatjar i la mobilitat de diferents capes de la so-

cietat (jubilats, estudiants, professionals liberals, etc.) continuarà fluint per les diferents regions turístiques del món, especialment Europa. I és en aquest marc on també destaquen Catalunya, Barcelona i la Costa Brava, que no deixen de guanyar tracció any rere any. Això no farà més que continuar generant oportunitats, però alhora posant a prova la capacitat d’entesa de la població, les administracions, els treballadors i les empreses, així com també del medi natural i urbà.

L’optimisme no és ingenuïtat. És una actitud responsable davant del futur. I el futur del turisme passa per la gestió basada en dades, pel diàleg públic-privat i per una visió compartida.

El turisme és una força imparabile. I ben gestionat, és —i seguirà sent— una font de prosperitat, cohesió i benestar. El turisme no desapareixerà. Però la seva qualitat no la determinarà qui viatja, sinó com l’acollim.

Palamós. Javi Cabezas. Arxiu Imatges PTCGB

“El debat no és si volem o no turisme, sinó quin model volem.”

‘Camí de Mar de la Costa Brava i Costa Vermella, per a un nou paradigma de qualitat turística’

Josep Lluís Martínez Masferrer (llicenciat en geografia i història). Eduard Bonmatí Lladó (enginyer de camins, canals i ports). Juliol 2025.

En els estudis dedicats al turisme a casa nostra, es destaquen, com a prioritaris, la preservació i l'estimació envers l'entorn natural i cultural d'aquestes contrades, amb tot el que això significa: protecció, fidelitat i sentiment d'identificació amb valors intrínsecs i alhora definitoris de les qualitats primigènies del nostre litoral, que es manifesten a través del patrimoni, tant en el pla físic com també en l'intangibles. Les idees de respecte i conservació del llegat comunitari són premisses necessàries per a ulteriors accions, concretes, coherents i orientades. Un pensament que informa i acompanya les iniciatives generadores de qualitat en els establiments i activitats turístiques a la Costa Brava i Costa Vermella.

En els darrers anys, també ha nascut un nou turisme. Dones i homes amb un tarannà i una sensibilitat que s'expressen amb inquietuds culturals, consciència ambiental i el goig de coneixença de la gent i els indrets que visiten. Existeix, doncs, una coincidència entre la voluntat de millora continuada del nostre sector turístic i la vocació del nou viatger potencial. Una concordança en el marc conceptual, la disposició i les actituds. Probablement és el Zeitgeist, l'esperit d'aquest temps, que

ens envia un missatge de regeneració ecològica i d'arrelament en els significats culturals propers i profunds. L'autenticitat esdevé un bé preuat, pel seu contingut original i genuí.

L'Alt Empordà, el Baix Empordà, la Selva i la Costa Vermella, conjuntament amb les comarques interiors, són destinacions on existeix una gran tradició d'hospitalitat i de bon servei turístic. Ara és el moment per a fer realitat el projecte de Camí de Mar, com a eix vertebrador del nostre litoral i que també contempla la interrelació respectiva amb les poblacions de l'interior. Neix com a un itinerari transfronterer d'unió dels actuals camins de ronda de la Costa Brava i d'enllaç amb el Sentier du litoral de la Costa Vermella. Comença a Argelers de la Marenda (platja del Racó) i finalitza a Malgrat de Mar (església de Sant Nicolau), resseguint tota la costa. Amb una longitud de 250 km i al llarg de 21 etapes previstes, tres de les quals a la Costa Vermella.

Camí de Mar vol esdevenir un itinerari litoral de coneixement vivencial per al/la Caminant de Mar que ens visiti, a peu, sense necessitat de vehicle, per a sentir i admirar els valors naturals, artístics, històrics, socials i espirituals que hi són presents. També hi haurà la possibilitat de recórrer els camins de Terra Endins, i així conèixer les localitats del rerepaís.

A les nostres comarques, se'ns convida a un projecte motivador per al conjunt de la població, la societat civil, les empreses i l'Administració. Un projecte integral i integrador. Integral per la voluntat de considerar les diverses dimensions per tal que es realitzi de manera modèlica. Integrador, pel que representarà en salut i qualitat de vida quotidiana, consciència ambiental i cultural, sentit de pertinença i co-

hesió social. La societat local (Veïns i Veïnes de Mar) podrà gaudir del camí durant 365 dies a l'any. De la mateixa manera, la millora de les perspectives laborals serà un fet, gràcies al calendari desestacionalitzat i a nous perfils d'ocupació especialitzada per a atendre la nova realitat. Per exemple, la professió de guies de natura, guies culturals i de gastronomia, tan importants per tal que determinades visites siguin experiències realment enriquidores i plenes de contingut.

Així mateix, l'itinerari des d'Argelers de la Marenda fins a Malgrat de Mar contribuirà a la cohesió i cooperació territorial entre els diversos municipis costaners i també en les connexions vers l'interior, amb les sinergies positives que comporta. Aquest mateix esperit, compartit ja des d'ambdós vessants de l'Albera Marítima, es farà ben present entre la Costa Brava i la Costa Vermella.

L'autenticitat i la singularitat defineixen la geografia i la història d'aquests indrets, amb la seva significació i els seus valors. És una destinació turística molt atractiva, gràcies a què alhora hi existeix una societat local amb molta personalitat. En les nostres viles i ciutats hi ha identitat i vida pròpia, iniciativa, creativitat, activitats dels veïns i veïnes, festivitats, etc. Són pobles reals i arrelats.

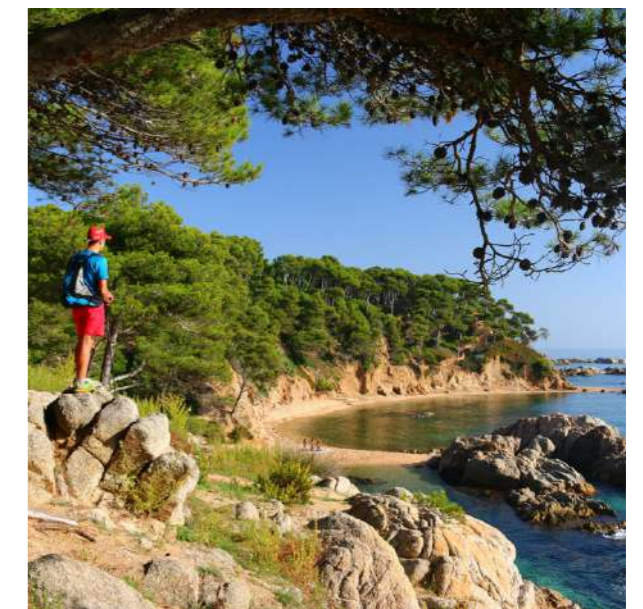
L'experiència enriquidora crea vincles entre la persona visitant i la gent del lloc. És una oportunitat per a la coneixença i l'aprenentatge, per a comprendre i per a apreciar.

Camí de Mar de la Costa Brava i la Costa Vermella neix amb el ferm compromís d'integrar la protecció de la natura i la cultura en totes les iniciatives i propostes del projecte: rena-

turalització, retirada de fauna i vegetació invasora, eliminació d'estructures abandonades, continuïtat de pas, recuperació de camins històrics, restauració d'elements patrimonials, centres d'interpretació, així com la creació de llocs de treball especialitzats.

Paisatge, persones i pobles, units des d'una nova perspectiva. Tot caminant. Un projecte de mobilitat amable, de tarannà senzill i serè, a escala humana. Un projecte de país, dissenyat en consonància amb els valors que cal protegir i estimar, pot esdevenir un paradigma turístic de referència internacional, amb retorn social i comunitari, molt positiu i superior en termes qualitatius: ecologia, cultura i excel·lència turística.

“Paisatge, persones i pobles, units des d'una nova perspectiva.”

Cala Estreta. Daniel Punseti. Arxiu Imatges PTCGB

‘El turisme a la Unió Europea’

Xavier Ferrer. Doctor per la UB, economista i polític. President d’honor del Consell Català del Moviment Europeu. Setembre 2025.

El tractat de Lisboa de 2009 va donar competències a la UE en turisme per facilitar el suport, coordinació o complementar l’acció dels estats membres, tot i que en el marc financer 2021/2027 no hi ha cap línia pressupostària, si que les activitats turístiques reben un ampli suport en el Programa per el Mercat Únic i d’altres programes i fons de la Unió. De fet, a la UE el turisme representa el 10% del PIB, amb 2,3 milions d’empreses la majoria pimes que ocupen a 12,3 milions de persones. Són dades molt importants com perquè els governants europeus en facilitin el desenvolupament, encara que demanen trobar un equilibri entre el creixement i benestar que el turisme suposa i la conservació del medi natural i l’equilibri econòmic i social.

Les dades de moviments de persones són tan espectaculars com les econòmiques, donat que 3 de cada 4 residents a França, Països Baixos, Luxemburg, Finlàndia, Irlanda i Àustria fan turisme, el 65% de residents a al UE fan almenys un viatge de turisme o que a l’estat espanyol es fan 302 milions de pernотacions, en un any.

Dades més recents certifiquen que a l’estat,enguany i fins el juliol, hi ha hagut 55 milions de turistes (11,6 milions a Catalunya) que han aportat 76.000 milions d’euros. Si ens centrem en Catalunya, el nombre de turistes anuals se situa sobre 20 milions, que significa el 12% del PIB i representa el 13% d’ocupació.

Per altra part el Consell de la Unió Europea, davant els efectes negatius de la Covid en el sector turístic (11 milions de treballadors del sector turístic s’han vist afectats), agreujat per la invasió de Rússia a Ucraïna que, entre d’altres coses ha representat un encariment del preu de l’energia, ha adoptat l’Agenda Europea pel Turisme 2030, que inclou un pla de treball de la UE per ajudar als estat membres, les autoritats públiques, la Comissió Europea i les parts interessades a fer un turisme més ecològic, sostenible, resilient i digitalitzat. La idea és protegir el sector turístic i establir un futur sostenible i responsable. I invita a la Comissió Europea a: 1) col·laborar amb els estats membres per elaborar l’agenda Europea pel Turisme 2030. 2) Revisar el marc regulador del passatgers i dels viatges combinats. 3) Crear indicadors que garanteixin un turisme respectuós amb el l’entorn. 4) Donar suport al diàleg entre els actors públics i privats. 5) Suport a la digitalització de les Pimes. 6) Determinar possibilitats de finançament, entre d’altres.

Està clar que és un sector a tenir en compte i que des de les administracions s’ha de tractar amb eficiència perquè segueixi sent el motor econòmic que és. La realitat però posa sobre la taula aspectes que es deterioren amb l’acció turística, com són el medi ambient (increment emissió de CO2 pel consum d’energies fòssils en el transport, erosió de l’equilibri natural al construir habitatges o carreteres), efectes en la vida dels nadius (els turistes que venen a Catalunya representen 2,5 vegades la població autòctona).

Està clar que l’objectiu és trobar les mesures adients que permetin mantenir la capacitat econòmica que representa el turisme, i alhora preservar el que aquesta activitat deteriora. En aquest escenari prenc els objectius de la Organització Mundial de Turisme que proposa tres maneres d’actuar per fer sostenible el turisme: optimitzar els recursos mediambientals, respectar la cultura local i que la riquesa es distribueixi correctament entre inversors i població autòctona.

Pel que fa a casa nostra, tenint en compte els efectes del canvi climàtic que fa que els mesos tradicionals del turisme siguin cada vegada més calorosos, convindria allargar la temporada, i també promocionar altres tipus de turisme com el cultural, l’esportiu, el gastronòmic, el de muntanya, el rural o el relacionat amb activitats empresarials lúdiques. Per aconseguir tot això cal voluntat política dels governants i generositat i visió de futur per part dels actors. La finalitat és mantenir la capacitat econòmica i transformadora del turisme i fer-lo sostenible des del punt de vista mediambiental i social.

“Malgrat els efectes, el turisme és el motor econòmic i social”

‘El creixement del sector turístic es modera’

Roser Prats Iglesias. Especialista CaixaBank Hotels & Tourism Direcció Territorial de Catalunya. Octubre 2025.

Un any més pràcticament donem per finalitzada una nova temporada turística, que segons ens indica l'Informe Sectorial del 2on semestre de CaixaBank Research, sembla que es desaccelera ja amb creixements més moderats després d'anys de creixements molt rellevants que ens han fet recuperar, ara ja sí, la situació prèvia a la pandèmia.

La previsió de creixement del PIB Turístic pel 2025 supera les previsions del conjunt de l'economia de l'estat que se situa en un 2,4% i en canvi el PIB Turístic es preveu que tanqui l'any amb un creixement sostenible i moderat del 2,7% en termes reals, és a dir, un cop descomptada la inflació.

El turisme internacional manté un dinamisme elevat, amb variacions interanuals destacades tant a nivell d'arribades (+7,1%) com de des-

pesa turística (+9,3%). El turista nacional en canvi, perd presència a les destinacions locals (-0,80%) i la guanya en els viatges internacionals (+12,1%), tot i així els indicadors com la despesa turística mitjana i diària, creixen amb més intensitat a les destinacions nacionals.

És interessant veure com creix també la xifra de pernoctacions en variació interanual però especialment ho fa fora de la temporada alta, amb el que seguim veient el fruit dels esforços per desestacionalitzar el sector.

En el cas de Catalunya concretament som la comunitat amb més turisme internacional. La primera meitat de l'any, Catalunya ha atret el 21% del turista internacional i s'ha detectat una davallada de les arribades dels mercats Alemanya, Itàlia i d'EEUU. Aquesta davallada del mercat americà s'ha repetit en termes generalitzats a tots els territoris, també a les comarques gironines.

Des de CaixaBank Hotels & Tourism tenim la possibilitat d'observar quina és la despesa turística que es realitza en els diferents territoris i ho fem en termes globals, extraient les dades dels TPV's físics de cada territori, no tenim en compte els TPV's online perquè podrien distorsionar les dades imputant una despesa en un territori que realment no li correspon, essent el cas de les centrals de reserves per exemple que concentren tota la facturació en un punt quan en realitat correspon a diferents establiments en diferents ubicacions. Comentar que aquestes dades mesuren la despesa turística no les arribades.

Per tant, sota aquest supòsit, a les comarques gironines estem veient la mateixa tendència que hem comentat anteriorment en l'anàlisi més global.

La despesa turística a les comarques Gironines ha crescut aquest 2025 en comparació al mateix període del 2024, un total d'un 8%, ,88%, en l'observació de Gener a Octubre i aquest creixement ve bàsicament del turista internacional que ha incrementat la despesa un 10%, mentre la despesa turística domèstica ha incrementat tant sols un 4%.

El que també observem és que aquest creixement es troba fora de la temporada alta especialment primavera i tardor igual que hem vingut observant els darrers anys, especialment els anys posteriors a la Covid.

Pel que fa als països amb major despesa turística al nostre territori, primer de tot i sense sorpreses trobem França (+11%), seguit de Països Baixos (+7,6%), Alemanya (+4,6%), Regne Unit (9,6%) i Bèlgica (+2,4%) tots amb creixements de despesa turística interanual. EUA que també havíem vist com creixia els darrers anys, i que es troba entre els 8 primers països en termes de

despesa turística a les comarques gironines, enguany ha tingut una reducció d'un 1%. Caldrà seguir quina és l'evolució d'aquest país emissor, on la seva situació econòmica i política pot estar influïent en la disminució de la despesa del turista nord americà, segons constata l'informe del 2on semestre de CaixaBank Research que justament fa esment a aquest país emissor.

En resum, ens trobem ja en un període on el sector s'ha recuperat, ara ja sí, amb unes xifres de creixement més normalitzades previs al 2020 i es troba en una fase de creixement moderat que es preveu que es mantindrà així en els propers anys. Des de CaixaBank Hotels & Tourism, anirem observant-ne l'evolució.

“Som la comunitat amb més turisme internacional”

Platja d'Aro. Jordi Mas. Arxius Imatges PTCGB

Arquitectura, territori i turisme: una aliança necessària

Marc Riera i Guix. President de la Demarcació de Girona. Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. Novembre 2025.

El futur de les nostres ciutats i dels nostres paisatges passa necessàriament per una mirada integrada que combini arquitectura, urbanisme i turisme sota el prisma de la qualitat, la preservació del medi ambient i la identitat. En un context de creixent pressió sobre l'entorn, aquest enfocament esdevé imprescindible per avançar cap a formes de desenvolupament que generin valor i evitin models superficials o efímers. El plantejament no es limita a arquitectes i administracions: és una invitació a tota la societat per repensar el territori com un espai compartit, viu i sostenible, on l'equilibri entre residents i visitants és clau per protegir allò que ens fa únics.

En un moment en què els reptes globals ens interpel·len —des de l'emergència climàtica fins a les transformacions socials i econòmiques que redefeixen les ciutats i els entorns rurals—, la necessitat de pensar i construir amb responsabilitat, sensibilitat i visió de llarg termini es fa més evident que mai. Aquest compromís no és només tècnic o normatiu, sinó també cultural i

estratègic: les decisions arquitectòniques, urbanes o paisatgístiques construeixen un relat sobre qui som i quin futur volem projectar.

L'any 2026 tindrem una ocasió única per reforçar aquesta visió: **el Congrés Mundial d'Arquitectes de la UIA** (Unió Internacional d'Arquitectes), que reunirà a Catalunya prop **de 8.000 professionals d'arreu del món** i fomentarà l'intercanvi i la generació de coneixement. És una oportunitat extraordinària per projectar internacionalment el talent i l'obra arquitectònica del nostre país. Hem de ser capaços d'aprofitar aquest esdeveniment per mostrar el millor de les nostres ciutats, dels nostres paisatges i de la nostra manera de relacionar arquitectura i vida quotidiana, i alhora impulsar un model turístic basat en el coneixement, la cultura i la sostenibilitat.

Girona i les comarques gironines han estat històricament un laboratori privilegiat d'arquitectura lligada al territori. Des dels masos integrats en el relleu rural fins al llegat noucentista de la costa, passant per les intervencions contemporànies que dialoguen amb la natura, el nostre patrimoni construït explica qui som. Alhora, ens interroga sobre cap a on volem anar en un moment en què el turisme —una de les nostres grans fortaleses econòmiques— demana ser repensat perquè sigui compatible amb el benestar dels residents i la preservació de les nostres terres.

En aquest context, iniciatives com les rutes arquitectòniques de la plataforma **arquitecturacatalana.cat**, i especialment les que recorren les comarques de Girona —La Banyoles contemporània de Jeroni Moner, El moviment modern a Cadaqués, Olot ciutat de casa i jardí, La Selva marítima o L'empremta racionalista

a Figueres— posen de manifest el valor de la nostra arquitectura i generen una nova manera de visitar el territori: més respectuosa, més cultural i més distribuïda. Així, el turisme es configura com una oportunitat per descentralitzar fluxos, donar a conèixer espais menys massificats i impulsar economies locals vinculades al patrimoni.

En la mateixa línia, els **Premis d'Arquitectura de les Comarques de Girona**, que impulsa la Demarcació de Girona del Col·legi d'Arquitectes, reconeixen cada any obres com equipaments culturals, hotelers, projectes de recuperació patrimonial o intervencions en espais naturals. Propostes que busquen l'equilibri amb el paisatge i que no només milloren l'experiència del visitant, sinó que reforcen la cohesió territorial i la qualitat de vida dels habitants.

Aquestes iniciatives afavoreixen la descoberta d'obres singulars i promouen la participació activa de la comunitat local en la difusió del seu llegat, alhora que fomenten una mirada

més atenta i crítica sobre el paisatge construït. Això contribueix a sensibilitzar tant els residents com els visitants sobre la importància de preservar-lo.

Parlar de turisme i arquitectura és reivindicar que la millor política turística és la bona arquitectura i el bon urbanisme; que un territori ben cuidat, habitat, respectat i planificat és també un territori atractiu i competitiu. La nostra responsabilitat —com a arquitectes i com a ciutadania— és continuar construint aquesta visió des del coneixement, la sensibilitat i el compromís.

Girona té tots els elements per ser referent en aquest camí. Fem-ho possible plegats.

“És una oportunitat extraordinària per projectar internacionalment el talent”

COAC, Museu Arqueològic d'Empúries

El paper estratègic de l'Aeroport Girona-Costa Brava en l'impuls del territori

Vicent Pallares Pique. Director Aeroport Girona-Costa Brava.
Desembre 2025.

L'Aeroport Girona-Costa Brava s'ha consolidat com una infraestructura essencial per a la dinamització econòmica i turística de les comarques gironines. En un context en què la connectivitat aèria és sinònim de competitivitat, l'aeroport exerceix un rol determinant per garantir l'accés fluid i eficient a un territori que basa gran part del seu desenvolupament en la indústria turística.

En la darrera dècada, l'Aeroport Girona-Costa Brava ha viscut un procés de transformació que ha impulsat un creixement sostingut del trànsit aeri. Les actuacions executades a la terminal, al camp de vol i als sistemes operatius han permès adaptar l'aeroport als estàndards més exigents de seguretat, qualitat i sostenibilitat. Aquest cicle inversor continuarà en els pròxims anys per reforçar el valor estratègic de la infraestructura. Els objectius són clars: captar noves rutes i mercats, impulsar la desestacionalització i consolidar la funció de la instal·lació com a motor turístic i econòmic del territori. El repte és convertir

l'Aeroport en una infraestructura moderna, eficient i competitiva, capaç d'atreure oportunitats en un entorn global cada vegada més exigent.

A dia d'avui, ja superats els 2 milions de passatgers anuals, l'impacte socioeconòmic de l'aeroport és indiscutible. Segons estimacions basades en la metodologia d'ACI Europe i altres fonts, l'activitat de l'Aeroport de Girona-Costa Brava genera 1.500 llocs de treball directes, 27.900 indirectes i un impacte sobre el PIB provincial del 4,7%. Així mateix, genera activitat a més de cent empreses. Cal remarcar, així mateix, que per cada ocupació a l'aviació es produeix aproximadament 80.000 euros de Valor Afegit brut.

Cada increment en la connectivitat es tradueix, per tant, en oportunitats per a la nostra gent i, en conseqüència, també pel teixit empresarial del territori, des d'hotels i restaurants fins a operadors turístics i empreses de transport. En aquest sentit, l'Aeroport de Girona-Costa Brava no és únicament un punt d'arribada, sinó un motor que articula la cadena de valor del turisme, dinamitza l'economia i contribueix a la internacionalització de les nostres comarques.

En concret, l'estratègia d'Aena per a Girona-Costa Brava se centra en tres eixos fonamentals: intermodalitat, connectivitat i complementarietat respecte a l'Aeroport Josep Tarradellas Barcelona-El Prat. La futura connexió ferroviària d'alta velocitat, actualment en fase de planificació, permetrà integrar la infraestructura en una xarxa multimodal que reduirà els temps d'accés i ampliarà la seva àrea d'influència.

Així mateix, cal destacar d'una manera rellevant el treball en equip, la feina ben feta i la coordinació institucional amb les entitats del territori. S'han generat estratègies i dinàmiques de cap-

tació de noves rutes i aerolínies, que permetran treballar la posició de l'aeroport en mercats estratègics com Europa de l'Est, el nord d'Àfrica i els països nòrdics i inclús el mercat intern de l'Estat espanyol. La celebració d'esdeveniments internacionals, com la Ryder Cup el 2031, representa una oportunitat única per projectar la marca Girona en l'àmbit global

i atraure un turisme de gran valor afegit, menys dependent de l'estacionalitat i més vinculat a segments com l'esport, la cultura i els congressos.

Resulta especialment apreciable que tant les xifres de passatgers com les inversions planificades no són conseqüència de factors conjunturals, sinó que és una estratègia sostinguda en el temps. Ara per ara, l'Aeroport, ha consolidat el seu paper en el sistema aeroportuari europeu, i ho ha fet per l'atractiu de la destinació i pel compromís del teixit econòmic del territori

amb un model de qualitat, tot plegat amb la vista posada en el futur. L'evidència d'aquesta aposta, és el reconeixement els anys 2023 i 2024 per part de l'Airport Council International (ACI), com a millor aeroport europeu de menys de 2 milions de passatgers. Aquest 2025, estem en disposició, per tercer any consecutiu, d'estar entre els millors una altra vegada.

En definitiva, l'Aeroport Girona-Costa Brava afronta el futur amb un ferm compromís amb el territori i una visió clara: ser una infraestructura moderna, sostenible i competitiva, capaç d'impulsar la connectivitat, atraure talent i inversió, i contribuir a la projecció global de les nostres comarques. Amb el suport institucional, la diversificació de mercats i l'aposta per esdeveniments estratègics com la Ryder Cup i la construcció de l'estació d'alta velocitat, l'aeroport té tots els ingredients per convertir-se en un referent europeu en mobilitat i desenvolupament turístic.

Vilobí d'Onyar. Raul Urbina. Arxiu Imatges PTCGB

“L'aeroport afronta el futur amb un ferm compromís amb el territori”

Ajuntament de Platja d'Aro, 04/03/2025

14è Premi de Recerca Local Jordi Comas

https://www.platjadaro.com/activitats/4264/14e-premi_de_recerca_local_jordi_comas.html

Ràdio Platja d'Aro, 10/04/2025

Convocat el 14è Premi de Recerca Local Jordi Comas i la 3a edició al millor treball de recerca de batxillerat

<https://news.rpa.cat/2025/04/10/convocat-el-14e-premi-de-recerca-local-jordi-comas-i-la-3a-edicio-al-millor-treball-de-recerca-de-batxillerat/>

Convocat el 14è Premi de Recerca Local Jordi Comas i la 3a edició al millor treball de recerca de batxillerat

L'Ajuntament, de la mà de la Biblioteca Mercè Rodoreda, convoca la catorzena edició del Premi de Recerca Local Jordi Comas, dotat amb 4.500 euros i la publicació en format de llibre, per al millor projecte inédit d'investigació (presentació fins al 5 de setembre) que pugui esdevenir un treball de recerca sobre el municipi en qualsevol àmbit (geografia, història, economia, turisme, aspectes socials, esportius, culturals, mediambientals, biogènes, folklor, ...). També la tercera edició per al millor de Treball de Recerca de Batxillerat (TDR), dotat amb 500 euros, dedicat a un tema vinculat al municipi (l'any fins al 31 d'octubre), i obert a qualsevol estudiant i presentat en els cursos 2023-24 o 2024-25. En les dues categories el veredictes es farà públic a la tardor d'enguany.

Els projectes han de tenir una extensió màxima de 7 pàgines que recullin objectius, metodologia, pla de treball, fonts d'informació i bibliografia. La participació pot ser individual o col·lectiva, adjuntant també el currículum de l'autor/a (màxim 4 pàgines). El jurat es reserva el dret de declarar-lo desert, pot demanar informació complementària i fer aportacions per ampliar o modificar el projecte perquè sigui més operatiu. Els guardons adopten el nom de Jordi Comas i Matamala (1945-2012), en homenatge a l'empresari de l'hoteleria i la restauració, també vinculat a múltiples entitats turístiques i econòmiques, i amb l'administració

Ràdio Capital, 10/04/2025

Platja d'Aro obre la convocatòria al 14è Premi de Recerca Local Jordi Comas i a la 3a edició del Millor Treball de Recerca de Batxillerat

<https://www.radiocapital.cat/platja-daro-obre-la-convocatoria-al-14e-premi-de-recerca-local-jordi-comas-i-a-la-3a-edicio-del-millor-treball-de-recerca-de-batxillerat/>

Revista del Baix Empordà, 10/04/2025

14a convocatòria del Premi de recerca local Jordi Comas de Castell d'Aro, Platja d'Aro i S'Agaró i 3a edició al millor treball de recerca de batxillerat

<https://revistabaixemporda.cat/14a-convocatoria-del-premi-de-recerca-local-jordi-comas-de-castell-daro-platja-daro-i-sagaro-i-3a-edicio-al-millor-treball-de-recerca-de-batxillerat/>

Ajuntament de Platja d'Aro, 10/04/2025

Convocats per l'Ajuntament amb la col·laboració de la Fundació Jordi Comas Matamala

<https://ciutada.platjadaro.com/premis-de-recerca-local-jordi-comas/>

CETT, 11/04/2025

TTM 2025 | La flexibilitat, la conciliació i les oportunitats, claus per fidelitzar al talent jove

<https://www.cett.es/ca/noticias/ttm-2025>

TTM 2025 | La flexibilitat, la conciliació i les oportunitats, claus per fidelitzar al talent jove

11.04.25

La quarta edició del Tourism Talent Management (TTM) ha reflexionat sobre els valors i la tecnologia aplicats en la gestió del talent turístic i ha presentat l'estudi "La veu del talent jove", una investigació del CETT.

4a edició del TTM

La quarta edició del Tourism Talent Management (TTM), iniciativa impulsada per la CETT Fundació, la Fundació Climent Guitart i la Fundació Jordi Comas, s'ha celebrat a Forment Nacional del Treball i ha

Revista del Baix Empordà, 20/04/2025
XII Memorial Jordi Comas i lliurament dels VIII Premis T de Turisme
<https://revistabaixemporda.cat/xii-memorial-jordi-comas-i-lliurament-dels-viii-premis-t-de-turisme/>

L'acte de lliurament dels VIII Premis T de Turisme que atorga la Fundació Jordi Comas Matamala en el decurs del XII Memorial Jordi Comas, tindrà lloc aquest dijous 24 d'abril, a les 20 hores a l'Hotel Costa Brava de Platja d'Aro.

La Fundació Jordi Comas Matamala va instaurar aquests premis amb el propòsit de donar relleu a les persones o a les iniciatives que hagin destacat en el sector turístic, amb una visió transversal des de

Ajuntament Platja d'Aro, 23/04/2025
Lliurament del 8ns Premis de T de Turisme de la Fundació Jordi Comas Matamala
<https://ciutada.platjadaro.com/12e-memorial-jordi-comas/>

Ràdio Capital, 24/04/2025
Martí Sabrià: "El model turístic ha d'evolucionar cap a un turisme sostenible i que entengui el territori"
<https://www.radiocapital.cat/marti-sabria-el-model-turistic-ha-devolucionar-cap-a-un-turisme-sostenible-i-que-entengui-el-territori/>

TV Costa Brava, 24/04/2025
La Fundació Jordi Comas entrega els premis T de Turisme
<https://www.tvcostabrava.com/redaccio/economia/turismella-fundacio-jordi-comas-entrega-els-premis-t-de-turisme>

Diari de Girona, 25/04/2025
Joan Santolària, Josep Francesc Valls, Televisió Costa Brava i Josep Maria Cama, reconeguts amb el premi T de Turisme
<https://www.diaridegirona.cat/economia/2025/04/25/joan-santolaria-josep-francesc-valls-116737566.html>

La Xarxa, 25/04/2025
TV Costa Brava Premi T de Turisme de la Fundació Jordi Comas Matamala
<https://www.laxarxa.cat/mitjans-locales/noticia/tv-costa-brava-premi-t-de-turisme-de-la-fundacio-jordi-comas-matamala>

Ràdio Capital, 26/04/2025
La Fundació Jordi Comas Matamala celebra 10 anys amb el lliurament dels Premis T de Turisme
<https://www.radiocapital.cat/un-centenar-de-persones-assisteixen-al-xii-memorial-jordi-comas/>

Ràdio Capital, 25/04/2025
Un centenar de persones assisteixen al XII Memorial Jordi Comas
https://www.radiocapital.cat/un-centenar-de-persones-assisteixen-al-xii-memorial-jordi-comas/#google_vignette

Ràdio Palafrugell, 08/05/2025
Sostenibilitat, innovació i cultura: la Jornada Turisme, Territori i Societat abordarà els reptes del turisme del segle XXI
<https://radiopalafrugell.cat/sostenibilitat-innovacio-i-cultura-la-jornada-turisme-territori-i-societat-abordara-els-reptes-del-turisme-del-segle-xxi/>

Ràdio Capital, 16/05/2025
La Fundació Jordi Comas Matamala reuneix més d'un centenar de persones per parlar de turisme, Intel·ligència artificial i gastronomia
<https://www.radiocapital.cat/la-fundacio-jordi-comas-matamala-reuneix-mes-dun-centenar-de-persones-per-parlar-de-turisme-intelligencia-artificial-i-gastronomia/>

Mengem.ara.cat, 08/06/2025
El restaurant situat al primer pis d'un Castell amb paisatge verd que homenatja la cuina de les nostres mares
https://mengem.ara.cat/xfes/restaurant-situat-pis-d-castell-paisatge-verd-homenatja-cuina-nostres-mares_1_5401069.html

Diari de Girona, 08/06/2025
Joves amb futur: formació, suport i ocupació
<https://www.diaridegirona.cat/comarques/2025/06/08/joves-amb-futur-formacio-suport-118385016.html>

TV Costa Brava, 12/06/2025
16 joves completen el Curs d'Ocupabilitat de les Fundacions Jordi Comas i FC Barcelona

<https://www.tvcostabrava.com/joan-parareda/economia/treball/16-joves-completen-el-curs-docupabilitat-de-les-fundacions-jordi-comas-i-fc-barcelona>

FC Barcelona, 14/07/2025
Una oportunitat laboral per a joves sense xarxa ni recursos

<https://www.fcbarcelona.cat/ca/noticies/4312073/una-oportunitat-laboral-per-a-joves-sense-xarxa-ni-recursos>

Ràdio Capital, 06/10/2025
El Monestir de Sant Feliu de Guíxols acull una jornada sobre el paper dels museus com a motor de canvi social i econòmic

<https://www.radiocapital.cat/el-monestir-de-sant-feliu-de-guixols-acull-una-jornada-sobre-el-paper-dels-museus-com-a-motor-de-canvi-social-i-economic/>

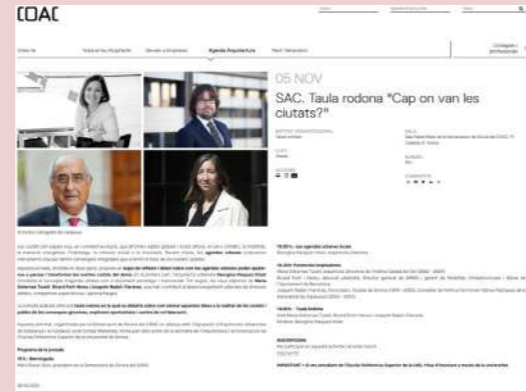

Ràdio Sant Feliu, 09/10/2025
Divendres se celebra la "Jornada Museus i Territori: Educació, cultura i turisme" al Monestir

<https://www.rsf.cat/divendres-se-celebra-la-jornada-museus-i-territori-educacio-cultura-i-turisme-al-monestir/>

COAC, 05/11/2025
SAC. Taula Rodona "Cap on van les ciutats?"

<http://arquitectes.cat/ca/content/sac-taula-rodona-cap-on-van-les-ciutats>

Ràdio Associació de Catalunya, 18/11/2025
Debats sobre turisme i periodisme local amb participació de la presidenta Neus Bonet

<https://radioassociacio.cat/debats-sobre-turisme-i-periodisme-local-amb-participacio-de-la-presidenta-neus-bonet/>

Ràdio Capital, 21/11/2025
La Fundació Jordi Comas Matamala reuneix un centenar de persones per debatre sobre economia, cultura i societat

<https://www.radiocapital.cat/el-congres-de-cultura-catalana-reuneix-un-centenar-de-persones-per-debate-sobre-economia-cultura-i-societat/>

TV Costa Brava, 22/11/2025
La Fundació Jordi Comas entrega els Premis de Recerca Local

<https://www.tvcostabrava.com/a-la-carta/connexions/la-fundacio-jordi-comas-entrega-els-premis-de-recerca-local>

Diari de Girona, 24/11/2025
La Fundació Jordi Comas debat sobre el futur del turisme

<https://www.diaridegirona.cat/economia/2025/11/24/fundacio-jordi-comas-debat-futur-124067030.html>

Diari de Girona, 25/11/2025
Entrega del 14è Premi de Recerca Local Jordi Comas 2025

https://www.topgirona.com/ca/empresa/entrega-14e-premi-recerca-local-jordi-comas-2025_1499_102.html

Ràdio Capital, 25/11/2025
La Revista de S'Agaró centra el treball guanyador del 14è Premi de Recerca Local Jordi Comas

<https://www.radiocapital.cat/la-revista-de-sagaro-centra-el-treball-guanyador-del-14e-premi-de-recerca-local-jordi-comas/>

El Punt Avui, 12/12/2025
La taxa turística: manà municipal o peatge hoteler?

<https://www.elpuntavui.cat/economia/article/18-economia/2604005-la-taxa-turistica-manna-municipal-o-peatge-hoteler.html>

Ràdio Capital, 12/12/2025
La taxa turística marca la darrera Tribuna de la Fundació Jordi Comas amb la consellera Alícia Romero

<https://www.radiocapital.cat/la-taxa-turistica-marca-la-darrera-tribuna-de-la-fundacio-jordi-comas-amb-la-consellera-alicia-romero/>

ELS NOSTRES ESPONSORS I COL·LABORADORS

Fundació **Jordi
Comas
Matamala**

Hotel Costa Brava
Punta d'en Ramis, s/n
17250 Castell-Platja d'Aro

Tlf.: +34 872 60 97 01
info@fundaciojordicomas.org

www.fundaciojordicomas.org